

На основу члана 41. став 10. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 – пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 и 8/19 – др. пропис), Министарство правде објављује

ИЗВЕШТАЈ
о спроведеној јавној расправи о Предлогу стратегије развоја правосуђа за период од 2019-2024. године

Одбор за правни систем и државне органе, на предлог Министарства правде, донео је Закључак 05 број: 021-11621/2019 од 21. новембра 2019. године, којим је одобрено спровођење јавне расправе о Предлогу стратегије развоја правосуђа за период од 2019-2024. године и утврђен Програм јавне расправе.

Јавна расправа о Предлогу стратегије развоја правосуђа за период од 2019-2024. године, спроведена је у периоду од 21. новембра до 10. децембра 2019. године.

Програм јавне расправе о Предлогу стратегије развоја правосуђа за период од 2019-2024. године, са прилозима утврђеним Пословником Владе, објављени су на интернет страници Министарства правде <https://www.mpravde.gov.rs/sekcija/53/radne-verzije-propisa.php> са позивом свим заинтересованим странама да у току трајања јавне расправе доставе своје предлоге, сугестије, иницијативе и коментаре на Предлог стратегије развоја правосуђа за период од 2019-2024. године, на мејл: vida.stepanovic@mpravde.gov.rs, или на адресу: Министарство правде, Београд, ул. Немањина бр. 22-26.

Током трајања јавне расправе пристигли су коментари Удружења грађана ТИМ 42, Адвокатске коморе Војводине, Адвокатске коморе Србије, Комитета правника за људска права ЈУКОМ и других заинтересованих лица.

Након завршене јавне расправе Министарство правде је анализирано све примедбе, предлоге и сугестије заинтересованих лица која су узела учешће у јавној расправи.

У наставку су табеларно приказани сви коментари које су пристигли на Предлог стратегије, са образложењем и навођењем разлога за њихово прихватање/неприхватање.

КОМИТЕТ ПРАВНИКА ЗА ЉУДСКА ПРАВА ЈУКОМ	
Јуком истиче да текст предлога Стратегије недовољно пажње посвећује оцени претходног стратешког оквира и то у делу циљева који нису реализовани.	Коментар није прихваћен, будући да је пре израде предлога Стратегија урађена анализа спровођења Националне стратегије реформе правосуђа 2013-2018, те је непотребно оптерећивати текст нове Стратегије.
Предлог у појединим деловима улази у конкретна појединачна уставна решења и на тај начин утиче на Народну Скупштину Републике Србије у погледу решења које ће садржати акт о промени Устава.	Коментар је прихваћен и тај део је избачен из текста предлога Стратегије, будући да идеја предлога никако није била да прејудицира уставна решења, већ да се само истакне посвећеност Републике Србије уставним променама, као и усклађивање нормативног оквира за новим уставним решењима.

<p>Када је у питању непристрасност и одговорност правосуђа, ЈУКОМ предлаже да се у стратегију уврсте следеће активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Унапредити законодавни оквир којим се уређује систем притужби на рад суда; - Успоставити адекватну кадровску организацију и унапредити капацитете у Високом савету судства за подршку централизованом поступању по притужбама; - Подизати свест и едукацију јавности о жалбеним механизмима и дисциплинским правилима. 	<p>Коментар је прихваћен, тако што је предложена мера у оквиру е-правосуђа која се односи на успостављање централизоване електронске апликације за поступање по притужбама, која ће грађанима омогућити бољи приступ правди.</p>
<p>АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ</p>	
<p>Адвокатска комора Србије истакла је општу примедбу која се односи на то да адвокатура ниједном није поменута у предлогу Стратегије развоја правосуђа.</p>	<p>Коментар је прихваћен, па је предлог допуњен делом који се односи на адвокатуру.</p>
<p>Као спорно истакнуто је помињање медијатора у предлогу Стратегије као правосудне професије.</p>	<p>Коментар је прихваћен, па су медијатори издвојени у односу на правосудне професије.</p>
<p>Истакнута је примедба која се односи на то што адвокатура у приступним преговорима није сврстана у Поглавље 23 – правосуђе и основна права, већ у Поглавље 3 – услуге.</p>	<p>Коментар није прихваћен, јер излази из оквира Стратегије.</p>
<p>Истакнута је општа примедба која се односи на промену Устава и предложене амандмане.</p>	<p>Коментар није прихваћен, јер излази из оквира Стратегије.</p>
<p>У Предлогу Стратегије развоја правосуђа за период 2019-2024 се наводи да би Амандманима на Устав био промењен састав ВСС-а и ДВТ-а. Адвокатска комора Србије, наводи начин избора чланова и састав тих тела, указујући да је предложено решење погрешно и да би резултирало</p>	<p>Коментар није прихваћен, будућу да се односи на уставне амандмане и излази из оквира Стратегије. Стратегија не прејудицира уставна решења, већ предвиђа нормативно усклађивање са новим уставним решењима, а не предложеним амандманима.</p>

искључивањем представника адвокатури и представника правних факултета из састава ових тела.	
У предлогу нацрта Стратегије развоја правосуђа за период 2019-2024 поново се инсистира на успостављању механизма уласка у правосуђе заснованом на постигнутим резултатима, транспарентности и равноправности приликом уласка у правосуђе, те да се настави са успешном реализацијом програма почетне и сталне обуке коју спроводи Правосудна академија. Правосудна академија не би требало да буде обавезан услов за први избор за судијску или тужилачку функцију, јер би се на тај начин знатно отежао приступ судијским и тужилачким функцијама из адвокатури.	Коментар није прихваћен, будући да се односи на уставне амандмане и излази из оквира Стратегије.
Када је у питању унапређење ефикасности рада правосуђа, истакнуте су примедбе на ревидирани Акциони план за поглавље 23, а које се превасходно односе на мрежу судова и рад јавних бележника и јавних извршитеља, уз навођење активности које је неопходно претходно спровести.	Коментар није прихваћен, односи се на конкретне активности и излази из оквира Стратегије.
Подстицање употребе алтернативних метода решавања спорова не сме ићи у правцу прописивања обавезности у појединим врстама спорова, јер је основно начело поступка медијације добровољност, а не обавезност у било ком облику, као услов за покретање судског поступка	Коментар је прихваћен и мера је измењена у складу са коментаром
Адвокатска комора Србије је сагласна са ставом да је неопходно унапредити механизме уједначавања судске праксе проширењем надлежности највишег суда у Републици Србији у поступку редовних правних лекова, што подразумева јачање капацитета тог суда и подржава измене законодавног оквира у том циљу, наводећи разлоге које адвокатура види као разлоге за неуједначену судску праксу. Стога је потребна анализа процесних	Коментар није прихваћен. Предлог који се односи на анализу процесних закона већ је обухваћен Стратегијом (мера 11 – ефикасности). С друге стране, предлог који се односи на садржину писаног отправака пресуде, је на нивоу активности и самим тим излази из оквира Стратегије.

<p>закона и омогућавање да се кроз делотворне правне лекове и кроз вршење судске власти у конкретном предмету уједначава судска пракса.</p> <p>Иако судска пракса није извор права, сврсисходно је изменити правну културу и садржину пресуде и увести цитирање судске праксе, јер је цитирање само упућивање на аргументе и нема везе са статусом судске праксе. Када би судије у својим одлукама цитирале судску праксу ВКС, тиме би суђење било транспарентније, а саопштавање странци каква је судска пракса ВКС штити странку од непотребних трошкова улагања ревизије, па би самим тим и ВКС био растерећенији. Такође, то подразумева и извршавање законске дужности о објављивању сваке одлуке ВКС.</p>	
<p>Установљена мрежа судова не одговара стварним потребама грађана и нужно је након усвајања измена Устава РС и доношења закона у области правосуђа, установити другачију мрежу судова која ће имати у виду равномерну оптерећеност носилаца правосудних функција, што се може учинити и процесним законима - одредбама о месној надлежности судова. У мерама за подизање ефикасности правосуђа и праћење и унапређење ефикасности правосудне мреже, није предвиђено разматрање промене постојеће правосудне мреже у смислу оправданости постојања два жалбена суда – виши и апелациони, што такође утиче на неуједначеност судске праксе. Нпр. у грађанско правној материји виши и апелациони суд одлучују по жалбама у истим врстама спорова различите вредности, тако да одлука виших судова као другостепених немају проверу од стране ВКС, осим по посебној ревизији. Постојање 4 апелациона суда у пракси је довело до ситуација да у истим стварима ти судови имају различиту судску праксу због чега је неопходно размотрити оправданост постојеће мреже судова.</p>	<p>Коментар није прихваћен. Стратегија предвиђа мере које се односе на праћење и унапређење правосудне мреже.</p>

<p>У Предлогу Националне стратегије реформе правосуђа за период 2019 – 2024 се инсистира на унапређењу ефикасности рада правосуђа, што је свакако позитиван циљ. Међутим, у реализацији овог циља Министарство правде је предложило омогућавање приступа е-правосуђу свима осим адвокатима. Министарство правде планира да усмери активности на надградњу е-сервиса за грађане којима се проширује дијапазон доступних информација о судском поступку и ефикасности правосуђа које омогућавају бољи приступ правди, али не и адвокатима који су пуномоћници/браниоци у судском поступку. Адвокатима није омогућено праћење тока предмета, увид у списе или подношење поднесака електронским путем, нити приступ базама података које могу бити од значаја за пружање правне помоћи грађанима (приступ који се омогућава јавним бележницима или јавним извршитељима).</p>	<p>Коментар је прихваћен, па је предлог измењен у складу са коментаром.</p>
<p>Неспорно је да је циљ који је дат у Предлогу Националне стратегије реформе правосуђа за период 2019 – 2024 који је усмерен ка унапређењу одговорности представника правосудних професија (јавних извршитеља и јавних бележника) позитиван, а у циљу да се омогући законито и ефикасно поступање и заштита права грађана, због чега је потребно повећати свест о њиховој одговорности у својству вршилаца јавних овлашћења и даље унапредити механизме надзора над њиховим радом. Међутим, увођење ових професија у правни систем РС није допринео нити правној сигурности нити ефикасности правосудног система. На пример, оставински поступци који су из судске надлежности поверени јавним бележницима, по правилу, дуже трају у односу на период када су се оставински поступци искључиво водили пред</p>	<p>Општи коментар који излази из оквира Стратегије.</p>

<p>судовима. Адвокати су обавестили Адвокатску комору Србије и о појединим незаконитим поступањима јавних бележника и/или јавних извршитеља, али ове притужбе нису имале одговарајући резултат у утврђивању одговорности, односно у унапређењу надзорне функције Јавнобележничке коморе, односно Извршитељске коморе.</p>	
<p>АДВОКАТСКА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ</p>	
<p>Потребно је у тексту поглавља 5 у тачки 5 која се односи на е-правосуђе подтачка 9 допуни следећим текстом, који гласи: „имајући у виду искуства из одређених врста управног поступка , као и органа који воде такве поступке, потребно је омогућити странкама и њиховим пуномоћницима – адвокатима, као и овлашћеним лицима, непосредан online приступ скенираним списима предмета у којима они учествују у својству странке и то у свим поступцима који се воде пред судовима свих врста у свим степенима“.</p>	<p>Коментар није прихваћен. Предложено је обухваћено мером 8 е-правосуђе.</p>
<p>УДРУЖЕЊЕ ГРАЂАНА ТИМ 42</p>	
<p>У делу стратегије који се односи на стручност правосуђа фокусирати се и на реформу правосудног испита те с тим у вези навести правац у коме ће спроводити активности у пратећем акционом плану везано за ову реформу.</p>	<p>Коментар је прихваћен и текст Стратегије је допуњен у складу са коментаром.</p>
<p>ЗАИНТЕРЕСОВАНА ЛИЦА</p>	
<p>Истакнут је коментар који се односи на положај адвокатури у систему, наводећи да се адвокатура, као правосудна професија не помиње у тексту Стратегије.</p>	<p>Коментар је прихваћен.</p>

<p>Наведен је коментар који се односи на положај тужилаца у систему, те се инсистира и на независности тужилаца, а не само на самосталности.</p>	<p>Коментар није прихваћен, јер излази из оквира Стратегије.</p>
<p>Развој управног судства уз увођење првостепених управних судова и управних апелационих судова уз проширење њихове надлежности и измену процедуре управних спорова, док би Врховни касациони суд могао да задржи надлежности за одлучивање о ванредним правним лековима.</p>	<p>Коментар није прихваћен, будући да је предложено већ садржано у мери 6.3. ефикасност.</p>
<p>Мрежа и уређење судова – упутно би било репројектовати судску мрежу уважавајући принципе економичности, просторног планирања, гравитационих центара и економског и административног уређења, као и промене у приливу предмета у одређеним материјама суђења настале услед измена процесних закона.</p>	<p>Коментар није прихваћен, предложено је већ садржано у мерама 1, 2 и 3 – ефикасност.</p>
<p>Укидање ограниченог броја јавно-извршитељских и јавно-бележничких места.</p>	<p>Коментар није прихваћен, предложено је на нивоу активности. Стратегија садржи меру која се односи на унапређење система јавног бележничтва и јавних извршитеља (мера 6.10. ефикасност)</p>
<p>Ограничавање избора судија и тужилаца условљавањем претходном обуком на Правосудној академији, што представља негацију свих одредаба о самосталности и независности носилаца правосудних функција.</p>	<p>Коментар није прихваћен, излази из оквира Стратегије и односи се на уставне амандмане.</p>
<p>Увођење дуалног образовања и измена система практичног осамостаљивања студената права за будући рад у неком од правосудних органа или у својству ималаца јавних овлашћења.</p>	<p>Коментар је делимично прихваћен, па је текст Стратегије прилагођен у складу са коментаром.</p>
<p>Увођење достављања поднесака свих врста преко електронске поште.</p>	<p>Коментар није прихваћен, предложено је већ садржано у мери 8 е-правосуђе.</p>
<p>Увођење јединствене литературе за полагање правосудног испита.</p>	<p>Коментар није прихваћен, јер је предложено да нивоу активности. Стратегија не садржи мере усмерене на реформу правосудног испита.</p>

Измене начина полагања правосудног испита уз увођење јединствене литературе за полагање правосудног испита, формулисање испитних питања и укидање забране полагања правосудног испита и одређеном временском року.	Коментар није прихваћен, предложено је на нивоу активности. Стратегија не садржи мере усмерене на реформу правосудног испита.